

Deze maand bestuderen we fragmenten uit Ikeda Sensei's lezing 'Belangrijke passages uit '[14] Hoofdstuk 'Bodhisattva Nooit Kleinerend' uit de lezingenreeks 'Het boeddhisme van de zon verlicht de wereld'; SGI Nieuwsbrief 11597

[14] Hoofdstuk 'Bodhisattva Nooit Kleinerend'

In deze aflevering gaan we het commentaar op het hoofdstuk 'Bodhisattva Nooit Kleinerend'¹ in 'Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen' bestuderen. Laten we samen de grote betekenis van dialoog herbevestigen waarmee we mensen helpen een band op te bouwen met het Nichiren Boeddhisme. Ik wil beginnen met het gedeelte (...) dat gaat over de betekenis van de beoefening van bodhisattva Nooit Kleinerend om respect te tonen aan iedereen die hij ontmoet.

[Hoofdstuk twintig: Bodhisattva Nooit Kleinerend Dertig belangrijke punten]

Punt een, met betrekking tot bodhisattva [Voortdurend] Nooit Kleinerend²

In 'Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen' staat: Het woord "voortdurend" in de naam [Voortdurend] Nooit Kleinerend verwijst naar bodhisattva Nooit Kleinerend die voortdurend aanwezig is in de drie bestaansperioden van verleden, heden en toekomst. De naam "Nooit Kleinerend" verwijst naar de drie inherente eigenschappen van de boeddhanatuur die in de geest van alle levende wezens aanwezig zijn. De boeddhanatuur is de dharmanatuur.³ En de dharmanatuur is Myoho-enge-kyo. (OTT, 150-51)

De onderliggende filosofie van respect voor het leven

Hier zegt de Daishonin dat het Chinese karakter "voortdurend" dat in de naam van bodhisattva Nooit Kleinerend wordt gebruikt [maar niet direct in het Engels is vertaald], aangeeft dat bodhisattva Nooit Kleinerend voortdurend aanwezig is in alle drie bestaansperioden van verleden, heden en toekomst – de hele tijd door. We kunnen dit opvatten als de aanduiding dat bodhisattva Nooit Kleinerend altijd verschijnt in een wereld vol beproevingen (...) om met het licht van respect voor iedereen de duisternis van minachting voor mensen te verdrijven. De Daishonin zegt dan: "De naam 'Nooit Kleinerend' verwijst naar de drie inherente eigenschappen van de boeddhanatuur die aanwezig is in de geest van alle levende wezens." (OTT, 150-51) Het inzicht en de zekerheid dat de boeddhanatuur inherent is aan het leven van

¹ Bodhisattva Nooit Kleinerend verschijnt in het (20e) hoofdstuk 'Bodhisattva Nooit Kleinerend' van de Lotus Soetra. Deze bodhisattva – Shakyamuni in een vorig leven – verscheen aan het eind van het Middelste Tijdperk van de Wet na de dood van boeddha Koning Ontzagwekkend Geluid. Hij boog altijd voor iedereen die hij tegenkwam en zei: "Ik heb diep respect voor u; ik zou u nooit kleinerend of arrogant durven bejegenen. Waarom niet? Omdat u allemaal het pad van de bodhisattva bewandelt en zeker boeddhenschap zult bereiken." (LS20, 266-67) Hij volhardde in zijn acties van het tonen van respect aan alle mensen, zelfs toen hij verbaal en fysiek werd aangevallen door arrogante monniken, nonnen, lekenmannen en lekenvrouwen. De soetra legt uit dat deze actie de oorzaak werd van het bereiken van boeddhenschap door bodhisattva Nooit Kleinerend.

² De Chinese karakters voor de volledige naam van bodhisattva Nooit Kleinerend (Japans *jo-fukyo bosatsu*) betekenen letterlijk "voortdurend niet kleinerende bodhisattva." In het Engels wordt "voortdurend niet" weergegeven als "noot." Hier geeft de Daishonin commentaar op het woord "voortdurend", dat in de Engelse naam niet apart wordt gebruikt.

³ Dharmanatuur: de onveranderlijke natuur die inherent aanwezig is in alle dingen en verschijnselen.

alle mensen is de basis voor de actie van bodhisattva. Nooit Kleinerend om anderen altijd respect te tonen. Als gewone mensen bekijken we anderen meestal als personen die een van de negen levensstaten laten zien, wat een kenmerk is van misleiding. Maar de Boeddha ziet de boeddhanatuur die inherent aanwezig is in alle mensen.

In 'Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen' zegt de Daishonin dat alle mensen de drie inherente eigenschappen van de boeddhanatuur⁴ bezitten – de aangeboren boeddhanatuur, de wijsheid die te zien, en de goede daden, of actie, om deze wijsheid te ontwikkelen en te zorgen dat de boeddhanatuur naar buiten komt. Dit is de fundamentele waarheid die ten grondslag ligt aan de respectwaardigheid van alle mensen en het onovertroffen beginsel dat ons ertoe aanzet net als bodhisattva Nooit Kleinerend te handelen.

Het “goud” van de boeddhanatuur opgraven

Alle mensen bezitten de aangeboren boeddhanatuur. Maar zelfs goud kan, als het in de grond begraven blijft, zijn waarde niet laten zien. Zo hebben wij ook, om het goud van de boeddhanatuur op te graven, goede daden of acties nodig om wijsheid te ontwikkelen en het goud bloot te leggen. Deze wijsheid stelt ons in staat om het fonkelende goud in onszelf te zien en de echte waarde ervan in te zien.

Het bepalende kenmerk van het boeddhisme is dat het duidelijk maakt wat de weg is naar het activeren van de boeddhanatuur die, ook al is die op dit moment niet actief, van nature aanwezig is in iedereen.

Het vermogen om de boeddhanatuur op te wekken en te onthullen is potentieel aanwezig in elke persoon, maar om een gewoon mens hiervan bewust te laten worden is de invloed van iemand anders nodig. Wat we in het boeddhisme een goede vriend⁵ noemen, is van cruciaal belang voor het naar buiten brengen van de drie inherente eigenschappen van de boeddhanatuur.

Alleen een goede vriend die zich toewijdt aan de gelofte voor kosenrufu, die chant voor iemands geluk en anderen over het boeddhisme vertelt, kan de boeddhanatuur van die persoon opwekken.

In sommige gevallen is het alsof het goud van de aangeboren boeddhanatuur diep begraven zit in massief gesteente. Maar goede vrienden laten zich niet afschrikken en houden vol tot ze het goud van geluk blootleggen. (...)

De Boeddha wordt gemotiveerd door compassie

In overeenstemming met de wet van oorzaak en gevolg die het leven bepaalt, kregen degenen die bodhisattva Nooit Kleinerend belachelijk maakten en aanvielen te maken met hardvochtige vergelding voor hun daden. Maar als gevolg van het horen van de correcte leer

⁴ Drie inherente eigenschappen van de boeddhanatuur: een beginsel, opgesteld door T'ien-t'ai (538-597) dat de boeddhanatuur vanuit drie gezichtspunten bekijkt. De drie inherente eigenschappen zijn de aangeboren boeddhanatuur, de wijsheid om die te zien en de goede daden, of actie, om deze wijsheid te ontwikkelen en te zorgen dat de boeddhanatuur naar buiten komt. Compassievolle acties dragen bij aan de ontwikkeling van wijsheid, waarmee we ons bewust worden van onze aangeboren boeddhawijsheid. Op deze manier werken de drie oorzaken samen waardoor we boeddhachap kunnen bereiken.

⁵ In het boeddhisme is een “goede vriend” een eerlijke, deugdzaam persoon die mensen naar het boeddhisme leidt. Een leermeester die het boeddhisme onderricht en mede-beoefenaars zijn voorbeelden van goede vrienden.

en er een band mee op te bouwen door middel van bodhisattva Nooit Kleinerend, kwamen ze hem later weer tegen in een ander leven.⁶ Dit is een voorbeeld van het boeddhistische beginsel dat het creëren van zelfs een omgekeerde relatie⁷ met de Lotus Soetra [door deze te belasteren of af te wijzen] uiteindelijk een oorzaak is om in de toekomst verlichting te bereiken.

In 'Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen' staat: "Daarom volhardde hij [bodhisattva Nooit Kleinerend], ook al zouden de mensen misschien "stokken of tegels en stenen pakken om hem te slaan of te bekogelen" (hoofdstuk twintig) [LSOC20, 309], toch in zijn inspanning om "krachtig tot hen te prediken, ook al maakte dat hen woedend" ([T'ien-t'ai's] 'Woorden en zinnen' deel tien) een actie die voortkwam uit zijn gevoelens van medegevoel en compassie... (...)" (OTT, 164)

Mensen uit alle lagen van de samenleving helpen een band te vormen met het boeddhisme, zelfs in moeilijke of ongunstige omstandigheden, is een voorbeeld van de spirit van compassie. Dit is de spirit van onze dialogen als leden van de Soka Gakkai. Het boeddhisme zo goed we kunnen uitleggen aan anderen, met moed, oprechtheid en eerlijke betrokkenheid met de andere persoon, is een actie die de compassie van de Boeddha belichaamt. We vervangen moed door compassie.

Ook moeten we het feit niet over het hoofd zien dat, toen mensen hem met tegels en stenen bekogelden, bodhisattva Nooit Kleinerend op veilige afstand ging staan, zich dan omdraaide en met luide stem naar hen riep: "Ik zou nooit durven u kleinerend te behandelen, want u zult allemaal zeker boeddhenschap bereiken!" (LSOC20, 309) (...) Van cruciaal belang was dat zijn reactie voortkwam uit een fundamenteel, compassievol gebed voor het geluk van anderen.

Later zegt de Daishonin in 'Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen': "Nu zijn Nichiren en zijn volgelingen, beoefenaars van de Lotus Soetra die Nam-myoho-renge-kyo reciteren, de bodhisattva's Nooit Kleinerend van het Laatste Tijdperk van de Wet." (OTT, 155)

Als bodhisattva's Nooit Kleinerend van het Laatste Tijdperk van de Wet blijven wij, in deze saha-wereld⁸ die wordt gedomineerd door wantrouwen en vijandschap, Nam-myoho-renge-kyo reciteren en verspreiden en verdubbelen we onze inspanningen om anderen te helpen een band op te bouwen met het boeddhisme, voor geluk en vrede.

Punt dertien, betreffende de passage "Verkrijger van groot gezag, in die tijd konden, omdat woede omhoog kwam in hun gedachten en ze mij [als bodhisattva Nooit Kleinerend in een vorig bestaan] met minachting en verachting behandelden, de vier soorten gelovigen, de monniken, nonnen, lekenmannen en lekenvrouwen tweehonderd miljoen kalpa's lang nooit een Boeddha tegenkomen, ze konden de Wet niet horen of de gemeenschap van monniken zien [letterlijk de *samgha*, of gemeenschap van beoefenaars]. (...)" [LSOC20, 310-11]

⁶ In de Lotus Soetra legt de Boeddha uit: "De vier soorten gelovigen, de monniken, nonnen, lekenmannen en lekenvrouwen, waren, omdat er woede in hen opkwam en ze mij [als bodhisattva Nooit Kleinerend in een voorgaand bestaan] met geringschatting en verachting behandelden, tweehonderd miljoen kalpa's lang nooit in de gelegenheid een boeddha te ontmoeten, de Wet te horen, of de gemeenschap van monniken [of *samgha*] te zien. Duizend kalpa's lang ondergingen ze zwaar lijden in de Avichi hel. Nadat ze voor hun vergrijpen hadden geboet, kwamen ze bodhisattva Nooit Kleinerend opnieuw tegen en hij gaf hen onderricht in onovertroffen volmaakte verlichting" (LSOC20, 310-11).

⁷ Omgekeerde relatie: ook giftrommel relatie. Een band gevormd met de Lotus Soetra door haar af te wijzen of te belasteren. Iemand die de Lotus Soetra afwijst wanneer ze wordt gepredikt, zal nog steeds een band met de soetra vormen op grond van deze afwijzing en daarbij uiteindelijk boeddhenschap bereiken.

⁸ Saha-wereld: deze wereld, vol lijden. (...) In deze context duidt de saha-wereld op een wereld waarin mensen lijden moeten doorstaan.

De “Boeddha” waar in deze passage over wordt gesproken, de Boeddha van het Laatste Tijdperk van de Wet, is een gewone sterveling en een gewone priester. De “Wet” is de daimoku [Nam-myoho-renge-kyo]. De “gemeenschap van monniken” staat voor ons, beoefenaars van de Lotus Soetra. We kunnen boeddha’s worden genoemd, en we kunnen ook gewone priesters worden genoemd, omdat “het hebben van een diep besef van het volmaakte beginsel een boeddha zijn wordt genoemd” (uit deel zeven van [Tien-t’ai’s] ‘De diepgaande betekenis van de Lotus Soetra’). Het volmaakte beginsel is de Lotus Soetra. (OTT, 157)

Soka Gakkai leden die actie ondernemen voor kosenrufu zijn boeddha’s

In deze passage staat dat de Boeddha van het Laatste Tijdperk van de Wet “een gewone sterveling en een gewone priester” is (OTT, 157). (...)

Het beginsel dat “gewone mensen identiek zijn aan het hoogste niveau van zijn [boeddhaschap]”⁹ (OTT, 22) omschrijft de ware aard van de Boeddha van het Laatste Tijdperk van de Wet, met de bevestiging dat echte boeddha’s geen bovenmenselijke wezens zijn.

Kosenrufu is een strijd die zich ontwikkelt door beoefenaars die zich in de samenleving begeven en, net als bodhisattva Noot Kleinerend, contact maken met de ene na de andere persoon en persoonlijke relaties opbouwen. Mensen die de Mystieke Wet met anderen delen en verspreiden voor het geluk van degenen die lijden, zullen boeddhaschap bereiken. Dit heeft niets te maken met onze sociale positie, titel of erkenning.

Actie is het allerbelangrijkste. Als we actief zijn, schijnt de Mystieke Wet in ons hart.

Door zijn volharding in het voeren van dialogen en daarbij diep respect voor anderen te tonen, ontving bodhisattva Noot Kleinerend de voorspoed van het zuiveren van zijn zes zintuigen¹⁰ en kon hij zijn leven verlengen.

Het zuiveren van de zes zintuigen betekent menselijke revolutie

(...) Het zuiveren van de zes zintuigen – ogen, oren, neus, tong, lichaam en geest – betekent het zuiveren van ons leven. In deze tijd is dat niets anders dan menselijke revolutie.

In ‘Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen’ zegt de Daishonin verder:

“Het vol eerbied buigen van [bodhisattva Noot Kleinerend] [is] de erkenning van het feit dat het “zelf” en “anderen” feitelijk geen twee verschillende dingen zijn.

Dit is de reden dat, als bodhisattva Noot Kleinerend vol eerbied buigt voor de vier soorten gelovigen [monniken, nonnen, lekenmannen en lekenvrouwen], de boeddhanatuur die inherent is aan het leven van de vier soorten gelovigen, met hun hooghartige arrogantie, vol eerbied terugbuigt voor bodhisattva Noot Kleinerend. Het is als de situatie waarin iemand in

⁹ Deze leerstelling dat de onovertroffen levensstaat van boeddhaschap aanwezig is in gewone mensen die gebukt gaan onder lijden en misleiding, wordt bevestigd door het beginsel van in elkaar besloten liggen van de Tien Levensstaten, wat in de Lotus Soetra wordt toegelicht.

¹⁰ Wanneer de zes zintuigen – ogen, oren, neus, tong, lichaam en geest – worden gezuiverd, functioneren ze goed en worden niet langer beïnvloed door aardse verlangens of misleidende impulsen, en daarbij zorgen ze voor allerlei voorspoed.

een spiegel kijkt en vol eerbied een buiging maakt: het beeld in de spiegel maakt eveneens een buiging vol eerbied voor zichzelf.” (OTT, 165)

Bodhisattva Nooit Kleinerend geloofde in de onovertroffen nobele boeddhanatuur van iedereen die hij ontmoette en boog voor hen uit respect en eerbied. Als hij dit deed, boog hun boeddhanatuur terug naar hem, als een reflectie in een spiegel. Dergelijke gebaren van respect creëren een positieve band, die hen onderling inspireert, en de geest van beide personen verrijkt.

Meneer Toda zei: “Omwille van kosenrufu en het vestigen van de correcte leer voor vrede in het land streven we ernaar om de ene na de andere persoon te helpen een band op te bouwen met het boeddhisme en hen naar geluk te leiden. Daarbij pakken we onze eigen problemen en moeilijkheden aan. Daarom kunnen we boeddhenschap bereiken. Onze inspanningen brengen onmetelijke voorspoed en verzekeren de overwinning.”

[Punt drieëntwintig, over de buiging vol eerbied met betrekking tot onwetendheid]

In ‘Het verslag van de mondeling overgeleverde leerstellingen’ staat: “Wanneer iemand onderscheid maakt tussen zichzelf en anderen, dan zijn de “anderen” de vier soorten gelovigen met een hooghartige arrogantie, en is “ik” bodhisattva Nooit Kleinerend. Onderscheid maken tussen goed en kwaad door bodhisattva Nooit Kleinerend te beschouwen als een “goede” persoon en de arrogante mensen als “slechte” personen is een teken van onwetendheid.

Maar als we dit inzien en een buiging vol eerbied maken, dan buigen we in eerbied voor Nam-myoho-enge-kyo, het beginsel waarin goed en kwaad geen twee verschillende dingen zijn, waarin correct en incorrect een en hetzelfde zijn. (OTT, 162-63)

De inherente capaciteit voor goed en kwaad

In dit volgende gedeelte (...) staat dat de tweeledige visie die onderscheid maakt tussen goed en kwaad, correct en incorrect, op zich “onwetendheid” is.¹¹

De Daishonin zegt dat het een teken van onwetendheid is om onderscheid te maken tussen onszelf en anderen, en bodhisattva Nooit Kleinerend te beschouwen als goed en de arrogante vier soorten gelovigen als kwaad. Hier legt hij aan ons uit dat eenvoudigweg onderscheid te maken tussen goed en kwaad niet de essentie van het Nichiren Boeddhisme is. (...) [G]oed en kwaad zitten samen in alle mensen.

¹¹ Onwetendheid verwijst hier naar de fundamentele onwetendheid inherent aan het leven, de diepst gewortelde illusie, die zou leiden tot alle andere illusies. Het is het onvermogen om de hoogste waarheid van de Mystieke Wet, of de negatieve impulsen die uit een dergelijke onwetendheid voortkomen, te zien of te herkennen.

Vanwege het onderling in elkaar voorkomen van de Tien Levensstaten,¹² kunnen we door de beoefening van het reciteren van Nam-myoho-renge-kyo de fundamentele duisternis binnenin ons inactief maken en de fundamentele aard van verlichting activeren.¹³ (...)

De Lotus Soetra belichaamt een wijsheid die de tweeledigheid van goed en kwaad overstijgt en zowel goed als kwaad beschouwt als eigenschappen die alle mensen bezitten. Deze eigenschappen zijn sluimerend aanwezig of komen naar buiten, afhankelijk van externe oorzaken en omstandigheden. De Lotus Soetra vindt dat het mogelijk is het goede te activeren en leert ons de beginselen om dit te doen. (...)

Vast geloven in de boeddhanatuur van onszelf en anderen en door blijven gaan met acties die een diep respect uitdrukken voor mensen, zijn de sleutel waarmee we het Laatste Tijdperk van de Wet veranderen.

¹² Het onderling in elkaar voorkomen van de Tien Levensstaten: het beginsel dat elk van de Tien Levensstaten het potentieel van alle tien in zich heeft. "Het onderling in elkaar voorkomen" betekent dat het leven niet vastzit in een van die Tien Levensstaten, maar op elk bepaald moment elk daarvan kan manifesteren (...). Het belangrijkste punt van dit beginsel is dat alle wezens in elk van de negen levensstaten de boeddhanatuur bezit. Dit betekent dat iedere persoon het potentieel heeft om boeddhaschap te manifesteren, terwijl een boeddha ook de negen levensstaten in zich heeft en in die zin niet apart staat van, of anders is dan gewone mensen.

¹³ Fundamentele aard van verlichting: (...) Wordt geïdentificeerd als de fundamentele Wet zelf, de essentie van de verlichting van de Boeddha, of hoogste waarheid, en de boeddhanatuur die inherent is aan het leven.